

Sotsiaalministeerium

Teie: 29.11.2023

Terviseminister Riina Sikkut

nr 1.2-1/4198-1

Sotsiaalkaitseminister Signe Riisalo

Meie 04.03.2024

Eesti Logopeedide Ühingu arvam avaldus sotsiaalhoolekande seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu väljatöötamise kavatsusele

Lugupeetud Signe Riisalo ja Riina Sikkut

Täname, et olete saatnud arvamuse avaldamiseks SHK ja teiste seaduste muutmise väljatöötamise kavatsuse.

ELÜ eestseisus tutvus kavatsusega ja tunnustab soovi eest lihtsustada ligipääsu erinevatele teenustele läbi teenuste korrastamise ja dubleerimise vähendamise.

Seoses sellega palume seaduste eelnõud välja töötades arvestada ELÜ järgmiste esitatud momentidega:

1. Täname, et olete arvesse võtnud Eesti Eripedagoogide Liidu ja Eesti Logopeedide Ühingu pöördumist kvalifikatsiooninõuete osas. Selleks, et tagada kvaliteetset teenust ja vältida raha raiskamist, on väga oluline, et teenuse osutajal oleks vähemalt erialane magistrakraad. ELÜ seisukoht on, et parim tõendus sellele, et teenus on kvaliteetne, on kutsetunnistuse omamine logopeedil. See hõlbustaks oluliselt kvalifikatsiooninõuete kontrolli erinevatel aegadel ja erinevate kõrgkoolide lõpetanute seas. Kutsetunnistused on kantud Kutseregistrisse.
2. Väga positiivne mõte on andmevahetuse võimalikuks tegemine erinevate institutsioonide vahel. Loodame, et süsteemi on võimalik kaasata haridusasutuses töötavad spetsialistid, kellel on õigustatud ligipääs teatud terviseandmetele (läbitud operatsioonid, neuroloogi hinnangud jne), mis on aluseks kõnediagnoosile ja edasisele võimalikult tõhusale teraapiale.
3. Logopeediline diagnoos. Selleks, et logopeed saaks osutada teraapiat võimalikult efektiivselt, peab ta läbi viima nii uuringu kui ka püstitava kõnediagnoosi. Diagnoosist sõltub logopeedi edasine teraapia. Praeguse süsteemi kohaselt saab diagnoosi panna vaid tervishoiutöötaja (arst). Seega on haridusasutuses töötav logopeed olukorras, kus ta ei tohiks kõnediagnoosi panna. See viib olukorra selleni, et tuleb laps suunata ainult diagnoosimiseks tervishoiuasutusse. Tulemuseks on mitmekordne hindamine. Haridusasutuses kvalifikatsioonile vastav logopeed on pädev hindamistulemusena püstitava logopeedilist diagnoosi. Samal ajal perearstil, kelle diagnoos on saatekirja aluseks, seda pädevust pole.
4. Positiivne on töövõime ea tõus 18. eluaastani.

EESTI LOGOPEEDIDE ÜHING

5. Väljatöötamiskavatsuses on mainitud hindamisvahendeid spetsialistidele. Kas nende spetsialistide seas on mõeldud ka logopeede? Käesoleval ajal on logopeedid jäetud oma erialaste muredega üksi. Hindamisvahendeid koostavad TÜ õppejõud ja tudengid oma uurimistööde raames, kuid finantsilist tuge ei ole. Logopeedidel oleks vaja kaasajastada juba olemasolevaid standardiseeritud hindamisvahendeid ja luua uusi.
6. Mitteregulatiivsete lahendustena on toodud välja koolitused. Kas nende koolituste sihtgrupina on mõeldud ka logopeede? Käesoleval ajal tegelevad logopeedide täiendkoolitusega vaid logopeedid ise (ELÜ, Eesti Kliiniliste Logopeedide Selts, Logopeediakliinik). Riigi poolt toetatud täiendkoolitust logopeedidele ei ole ettenähtud. ELÜl on küll valmis täienduskoolituskavad, mida loodeti ESF toetusega koostöös TÜ-ga korraldada, kuid meile teadaolevalt ei ole need fondid avanenud. Ühtlasi on teada kutseaasta võimaluse avanemine kliinilistele psühholoogidele, nüüd ka eripedagoogidele, kuid logopeedidele see võimalus ei laiene. Nimetatud olukord hakkab mõjutama logopeedilise teenuse kvaliteeti. Logopeedia on pidevalt arenev ja muutuv eriala ja teadusega kursis olemine mõjutab oluliselt teenuse pikkust ja kvaliteeti.
7. Mõjude koha pealt on positiivne lugeda, et teenus muutub kõigile kättesaadavaks. ELÜ tahaks olla kindel, et erinevate seadusmuudatustega logopeediline teraapia veel kättesaamatumaks ei muutuks.
8. On hea, et koos teenuse korrastamisega on plaan kaotada sama teenuse dubleerimine erinevate süsteemide vahel, ja laps/täiskasvanu võiks saada logopeedi teenust ühest kohast, kas KOV, lasteaiast/koolist või tervishoiust. Siiski peab silmas pidama, et on erandolukordi, kus teraapia saamise võimalus mitmest asutusest/süsteemist samaaegselt on vajalik. Näiteks keerulisemad juhtumid ja harvemad logopeedilised diagnoosid, kus on vajalik teise spetsialistiga konsulteerimine. Kui logopeedi/eripedagoogi teenus ostetakse läbi KOV-i, kuidas see liigub edasi haridusasutusse kui teise süsteemi? Kuidas käituda olukorras, kus haridusasutuses pole tööl logopeedi või olukorras, kus haridusasutuses on logopeed tööl, kuid tema töökoormuse suurus ei võimalda teenindada kõiki selles haridusasutuses abivajavaid lapsi? Kuidas tagada teenus ka sellisel juhul abivajavatele lastele? Sel juhul võiks jääda võimalus saada vastav teenus samaaegselt ka teisest süsteemist.

Lugupidamisega

Helje Möller

Eesti Logopeedide Ühingu eestseisuse vanem